

1.4 ZIEKTEBELEID

Kinderen in de kinderopvang kunnen ziek worden. Het is van groot belang om te weten hoe er op dat moment gehandeld moet worden en om ouders hierover vooraf te informeren. Daarom hebben wij als organisatie zelf een ziektebeleid opgesteld, waarin afspraken staan over hoe Gerrekens Gastouderschap Goed Geregeld (G4) omgaat met kinderen die ziek zijn, of worden.

Gastouders kunnen regelmatig worden geconfronteerd met kinderen die geneesmiddelen gebruiken. Ook krijgen onze gastouders regelmatig het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun kinderen geneesmiddelen toe te dienen.

Met het oog op de gezondheid van de kinderen is het van groot belang dat de gastouders in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Daarnaast moet een ieder zich ervan bewust zijn dat wanneer er fouten worden gemaakt of een vergissing wordt begaan, Gerrekens Gastouderschap Goed Geregeld (G4), maar ook de gastouder(s) zelf, hiervoor strafrechterlijk en civielrechterlijk aansprakelijk gesteld kan worden.

Het kan voorkomen dat een kind 's morgens gezond bij de gastouder(s) wordt gebracht en later op de dag ziek wordt. In dat geval neemt de gastouders contact op met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren.

Medische handelingen

Er bestaan situaties waarin ouders ons zullen vragen handelingen te verrichten die vallen onder "medisch handelen". Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje, of het toedienen van een injectie. Wij kiezen er op dit moment voor dat deze handelingen door de thuiszorg of de ouders zelf bij de gastouders worden uitgevoerd, aangezien wij nog niet werken met een verpleegkundige in dienst en wij ons ook nog niet speciaal richten op zieke/gehandicapte kinderen.

In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, kan er door de ouders wel eens een beroep op ons worden gedaan.

Wij realiseren ons, dat wanneer deze medische handelingen worden uitgevoerd door een gastouder, dat hij/zij daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich neemt. Dit hoeft geen probleem op te leveren, maar het is goed te realiseren wat hiervan de consequenties zijn.

Het zal duidelijk zijn dat de ouders voor deze medische handelingen hun toestemming moeten verlenen. Hierbij gaat het om schriftelijke toestemming. Zonder toestemming van de ouders kunnen onze gastouders niets doen.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen is er, binnen de wetgeving, een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (WET BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor personeel werkzaam voor het gastouderbureau. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden afgegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk, aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor het gastouderbureau, als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde medische handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen geen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten. De gastouders binnen Gerrekens Gastouderschap Goed Geregeld (G4) mogen geen zogenaamde voorbehouden handelingen uitvoeren.

Aansprakelijkheid

Omdat ons gastouderbureau niet kan bewijzen dat een gastouder voor een bepaalde handeling bekwaam is, laten wij de medische handelingen niet uitvoeren. Een gastouder die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht – bijvoorbeeld omdat zij deze behandelingen al een hele tijd niet heeft verricht – zal deze handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een ieder die bij het verlenen van zorg, schade of een aanmerkelijke kans op schade aan de gezondheid veroorzaakt, is civielrechterlijk en strafrechterlijk aansprakelijk.

Om zeker te zijn dat de civielrechterlijke aansprakelijkheid gedekt is, nemen wij altijd contact op met onze verzekeraar, voordat er wordt overgegaan tot medisch handelen. Het kan zijn dat bij de beroepsaansprakelijkheid de risico's die zijn verbonden aan deze medische handelingen niet zijn meeverzekerd. Dat hoeft op zich geen probleem te zijn, omdat wanneer de verzekeraar van een en ander op de hoogte wordt gesteld deze risico's meeverzekerd kunnen worden, eventueel tegen een hogere premie en onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld een aanwezige bekwaamheidsverklaring).

Mocht ten gevolge van een medische handeling zich een calamiteit voordoen, bel dan direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis. *En bel de ouders, zij zijn eindverantwoordelijk!*

Bel bij een ernstige situatie direct het landelijke alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat u duidelijke alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van het kind. Geef verder door naar aanleiding van welke handelingen de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij het kind waarneembaar zijn.

Protocol geneesmiddelenverstrekking

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of andere middelen (bijvoorbeeld zelfzorgmiddelen) voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij bij ons zijn (uren bij gastouder). Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld pufjes bij astma, antibiotica, of zetpillen bij bijvoorbeeld toevallen. Ouders vragen ons of de gastouders deze middelen aan hun kinderen willen geven. In deze situatie hebben de ouders toestemming vooraf gegeven. Deze toestemming is **altijd** schriftelijk vastgelegd. Meestal gaat het namelijk niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die, bij onjuist gebruik, tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden.

Het volgende is altijd schriftelijk vastgelegd:

- Naam geneesmiddel en de bewaarcondities.
- Wanneer te gebruiken en de hoeveelheden.
- Datum en tijdstip.
- Wijze van toediening.

Door het zorgvuldig vastleggen van gegevens wordt duidelijk wat beide partijen van elkaar kunnen verwachten.

Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode wordt met een van te voren afgesproken frequentie met de ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende geneesmiddelengebruik bij de gastouders. Altijd wordt overlegd op het moment dat ouders een nieuwe voorraad geneesmiddelen komen brengen, en/of als er een nieuw geneesmiddel voorgeschreven is.

De volgende punten worden besproken en vastgelegd (genotuleerd):

- Reactie op medicijnen.
- Reactietijd.
- Manier van toedienen (hoe verloopt het, hoe kun je het handig aanpakken).

(zie hiervoor deel 2.8c overwegingen en aandachtspunten die belangrijk zijn bij het toedienen van geneesmiddelen op recept en zelfzorgmiddelen zonder recept)

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een geneesmiddel reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een geneesmiddel, bel dan direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis. En bel de ouders, zij zijn eindverantwoordelijk!

Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat je duidelijk alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van het kind, het geneesmiddel dat is toegediend, welke reactie(s) het kind vertoont (eventueel welke fout is gemaakt).

OVERWEGINGEN EN AANDACHTSPUNTEN BETREFFENDE TOEDIENEN GENEESMIDDELEN

Overwegingen en aandachtspunten die belangrijk zijn bij het toedienen van geneesmiddelen op recept en zelfzorgmiddelen zonder recept:

- ❖ De geneesmiddelen moeten altijd in de originele verpakking aangeleverd en bewaard worden (dus nooit overdoen in een andere verpakking). Hierbij is van belang dat het een *originele* verpakking is van het middel, hierop is duidelijk aangegeven hoeveel, wanneer en op welke wijze de medicatie toegediend moet worden.
- ❖ Bewaar de *originele* bijsluiter van het geneesmiddel bij de de geneesmiddelen zelf. Werk niet met een kopie, want bijsluiters worden regelmatig aangepast. Lees goed de bijsluiter zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het geneesmiddel. *Bij twijfel het geneesmiddel nooit toedienen!*
- ❖ In het geval van zelfzorgmedicatie dient de door de ouders verzochte wijze van toediening altijd overeen te komen met de tekst van de bijsluiter.
- ❖ Alleen degene die de gastouder is, kan de medicatie toedienen.
- ❖ Er dient een schriftelijke procedure aanwezig te zijn hoe gehandeld moet worden in geval van een calamiteit met een geneesmiddel, inclusief telefoonnummers wie in welk geval gewaarschuwd moet worden.
- ❖ Verantwoordt het toedienen d.m.v. een aftekenlijst (datum en welke medicatie)
- ❖ Controleer de uiterste gebruiksdatum regelmatig. Overtollige en verlopen geneesmiddelen teruggeven aan de ouders. Schrijf op de geopende flessen, van bijvoorbeeld: hoestdrank, oogdruppels e.d., de datum van opening, dit omdat de flessen na openen maar tijdelijk houdbaar zijn.
- ❖ Als er geneesmiddelen in de koelkast bewaard moet worden, moet er ook een koelkast aanwezig zijn. Het middel alleen voor kortdurend gebruik uit de koelkast halen. De temperatuur dient bewaakt te worden m.b.v. een min.-max. thermometer. De temperatuur dient tussen de 2-7°C te zijn. Deze dagelijks controleren. Indien een koelkast ontbreekt, kan en mag een dergelijk geneesmiddel nooit worden toegediend, tenzij de ouders bereikt zijn het geneesmiddel zelf te halen en te brengen. Zet het geneesmiddel in een afgesloten bak in de koelkast. Als de verpakking lekt, kan het niet in aanraking komen met levensmiddelen. Tevens is het van belang dat kinderen niet ongemerkt toegang tot de koelkast hebben.
- ❖ Vul wijzigingen (over dosering, tijdstip, etc.) in op de overeenkomst en pas de aftekenlijst en de evaluatiedatum aan.
- ❖ Laat de ouders een nieuw geneesmiddel altijd eerst thuis gebruiken.

Laat een formulier '*Overeenkomst tussen gastouder en vraagouder Geneesmiddelen*' volledig invullen en ondertekenen (zie formulieren)